

Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin lausunto lakivaliokunnalle koskien hallituksen esitystä eduskunnalle HE 12/2024 vp laeiksi työehtosopimuslain ja työriitojen sovittelusta annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle HE 12/2024 vp laeiksi työehtosopimuslain ja työriitojen sovittelusta annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi. Lausuntoa pyydettiin erityisesti ehdotuksesta, jolla lisättäisiin työntekijälle velvoite maksaa työnantajalleen hyvitystä, mikäli hän jatkaisi työntekijäjärjestön toimeenpanemaa tuomioistuimen lainvastaiseksi toteamaa työnseisausta saatuaan tiedon tuomiosta ja mainittuun ehdotukseen liittyvistä oikeusturvanäkökohdista.

Oikeusapua annetaan yksityishenkilöille työsuhteasioissa, joita ovat muun muassa työpalkkasaataviin, työsopimuksen purkuun ja irtisanomiseen liittyvät asiat. Silloin kun henkilö kuuluu johonkin ammattiliittoon, oikeusaputoimistoissa kehoitetaan oikeusavun hakijaa kääntymään ammattiliiton puoleen sen selvittämiseksi, voiko hän saada asiaansa oikeudellista apua ammattiliittonsa juristilta. Mikäli näin ei ole ja henkilö täyttää taloudellisten olosuhteidensa puolesta oikeusavun edellytykset, hän pääsee oikeusaputoimiston asiakkaaksi ja julkinen oikeusavustaja alkaa hoitamaan hänen asiaansa.

Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri toteaa, että lakiesitys koskee ammattiliittoon kuuluvia työntekijöitä. Edellä kerrotuin tavoin suurin osa oikeusaputoimiston asiakkaista, joilla on jokin työoikeudellinen ongelma, eivät ole ammattiliiton jäseniä, vaan liittoon kuulumattomia. Oikeusaputoimistoilla ei ole tilastoa asiasta, mutta käytännön kokemuksen perusteella voidaan todeta, että ammattiliittoon kuuluvia asiakkaita on työoikeudellisten asioiden osalta hyvin vähän. Täten Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin kuuluvat oikeusaputoimistot eivät ole nähneet tarvetta lausua esityksen sisällöstä tarkemmin.

On tietenkin mahdollista, että mikäli esityksessä ehdotettu työntekijälle määrättävä 200 euron hyvitysmaksu toteutuu, niin oikeusavun tarpeessa olevien henkilöiden

määrä kasvaa yhdellä kertaa niin suureksi, että ammattiliittojen juristit eivät pysty hoitamaan kaikkia asioita, jolloin oikeusapulain (257/2002) edellytysten täyttyessä oikeusapua luonnollisesti annetaan valtion varoin sitä tarvitseville henkilöille oikeusaputoimistoissa tai jos juttu etenee oikeuteen saakka myös yksityisten avustajien toimesta.

Nina Solas-Iloniemi
johtava julkinen oikeusavustaja
Helsingin oikeusaputoimisto
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri